

② Spazi vettoriali euclidei:

Def: Eine $V/\mathbb{R}$ -speziell vektorial real

si $F: V \times V \rightarrow \mathbb{R}$ o forma biliniară, simetrică și pozitiv definită

- F se numește produs scalar pe V .

Un spațiu vectorial real V dotat cu un produs scalar se numește spațiu vectorial euclidian.

Example: Fix sp. vectorial $(\mathbb{R}^n/\mathbb{R}, +, \cdot)$
real

Definition $\langle \cdot, \cdot \rangle : \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$

$$\langle x, y \rangle = \sum_{i=1}^n x_i y_i, \quad \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_1 \\ \vdots \\ x_n \\ y_1 \\ \vdots \\ y_n \end{pmatrix} \in \mathbb{R}^n$$

↓

↓
prochiral scalar canonic

$(\mathbb{R}^n / \mathbb{R}, \langle, \rangle) \rightarrow$ ^{proctusul scalar} canonic ^{vectorial} euclidian

$$\bullet \|x\| = \sqrt{\langle x, x \rangle}, (\forall) x \in V$$

- $d: V \times V \rightarrow \mathbb{R}_+$,

$$d(x, \gamma) = \|\gamma - x\| = \sqrt{\langle \gamma - x, \gamma - x \rangle}, (\forall) x, \gamma \in V$$

Inegalitatea Cauchy-Bunjakovski-Schwarz

In oric sp. vectorial euclidian $(E/\mathbb{R}, \langle, \rangle)$ are loc inequalities:

$$|\langle x, y \rangle| \leq \|x\| \|y\|, (\forall) x, y \in E.$$

" $\Leftrightarrow \{x, y\}$ sistem vectorial linear dependent
(i.e. x și y sunt vectori coliniari)

Procédure de orthonormalisation Gram-Schmidt:

(*) $\{f_1, \dots, f_n\} \subset E/\mathbb{R} \Rightarrow (\exists) \underbrace{\{e_1, \dots, e_n\} \subset E/\mathbb{R}}_{\text{bază ortonormată}} \text{ a.o.}$

$$\{e_1, \dots, e_i\} = \{f_1, \dots, f_i\} \quad (\forall) i = \overline{1, n}$$

Ap1 În spațiul vectorial euclidian $(\mathbb{R}^3/\mathbb{R}, \langle, \rangle)$ să se

$\left\{ \begin{array}{l} \text{produsul} \\ \text{scalar} \\ \text{canonic} \end{array} \right\}$

construiesc o bază ortonormată pornind de la bază:

$$B = \{f_1 = (-1, 1, 1), f_2 = (1, -1, 1), f_3 = (1, 1, -1)\} \subset \mathbb{R}^3$$

folosind procedeele de ortogonalizare Gram-Schmidt (P.O.G.S.)

Rez: Avem:

$$\textcircled{V1} \begin{cases} e'_1 = f_1 \\ e'_i = f_i - \sum_{j=1}^{i-1} \frac{\langle f_i, e'_j \rangle}{\|e'_j\|^2} e'_j, (\forall) i = \overline{2, n} \end{cases} \rightarrow \{e'_1, \dots, e'_n\} \text{ bază ortogonală}$$

$$e_i = \frac{e'_i}{\|e'_i\|}, (\forall) i = \overline{1, n} \rightarrow \{e_1, \dots, e_n\} \text{ bază ortonormată}$$

$$\{i.e. \langle e_i, e_j \rangle = \delta_{ij}, (\forall) i, j = \overline{1, n}\}$$

↓
simbolul lui
Kronecker

$$\delta_{ij} = \begin{cases} 1, & \text{dacă } i=j \\ 0, & \text{în rest} \end{cases}$$

În cazul nostru obținem:

$$\begin{cases} e'_1 = f_1 = (-1, 1, 1) \\ e'_2 = f_2 - \frac{\langle f_2, e'_1 \rangle}{\|e'_1\|^2} e'_1 = (1, -1, 1) + \frac{1}{3} (-1, 1, 1) = \frac{2}{3} (1, -1, 2) \\ e'_3 = f_3 - \frac{\langle f_3, e'_1 \rangle}{\|e'_1\|^2} e'_1 - \frac{\langle f_3, e'_2 \rangle}{\|e'_2\|^2} e'_2 = \\ = (1, 1, -1) + \frac{1}{3} (-1, 1, 1) + \frac{2 \cdot \frac{2}{3}}{\frac{4}{9} \cdot 6} \cdot \frac{2}{3} (1, -1, 2) = \\ = (1, 1, -1) + \frac{1}{3} (-1, 1, 1) + \frac{1}{3} (1, -1, 2) = (1, 1, 0) \end{cases} \rightarrow \text{bază ortogonală}$$

$$\begin{cases} e_1 = \frac{e'_1}{\|e'_1\|} = \frac{1}{\sqrt{3}} (-1, 1, 1) \\ e_2 = \frac{e'_2}{\|e'_2\|} = \frac{1}{\sqrt{6}} (1, -1, 2) \\ e_3 = \frac{e'_3}{\|e'_3\|} = \frac{1}{\sqrt{2}} (1, 1, 0) \end{cases} \rightarrow \text{bază ortonormată}$$

(V₂) Avem:
$$\begin{cases} e_1 = \frac{f_1}{\|f_1\|} \\ e_i = \frac{e'_i}{\|e'_i\|}, \text{ unde } e'_i = f_i - \sum_{j=1}^{i-1} \langle f_i, e_j \rangle e_j, (\forall) i = \overline{2, n} \end{cases}$$

Prin calcul obținem;

$$e_1 = \frac{f_1}{\|f_1\|} = \frac{1}{\sqrt{3}} (-1, 1, 1)$$

$$\begin{aligned} e_2 = \frac{e'_2}{\|e'_2\|}, \quad e'_2 &= f_2 - \langle f_2, e_1 \rangle e_1 \\ &= (1, -1, 1) - \frac{1}{3}(-1)(-1, 1, 1) \\ &= (1, -1, 1) + \frac{1}{3}(-1, 1, 1) = \frac{2}{3}(1, -1, 2) \\ \|e'_2\| &= \frac{2}{3}\sqrt{6} \end{aligned}$$

$$e_2 = \frac{\frac{2}{3}}{\frac{2\sqrt{6}}{3}} \cdot \frac{2}{3}(1, -1, 2) = \frac{1}{\sqrt{6}}(1, -1, 2)$$

$$\begin{aligned} e_3 = \frac{e'_3}{\|e'_3\|}, \quad e'_3 &= f_3 - \langle f_3, e_1 \rangle e_1 - \langle f_3, e_2 \rangle e_2 \\ &= (1, 1, -1) - \frac{1}{3}(-1)(-1, 1, 1) - \frac{1}{6}(-2)(1, -1, 2) \\ &= (1, 1, -1) + \frac{1}{3}(-1, 1, 1) + \frac{1}{3}(1, -1, 2) = (1, 1, 0) \\ \|e'_3\| &= \sqrt{2} \end{aligned}$$

$$e_3 = \frac{1}{\sqrt{2}}(1, 1, 0)$$

Atadar: $\{e_1, e_2, e_3\} \subset \mathbb{R}^3$
 bază ortonormală obținută prin (P.O.G-S') din baza dată.

! **Temă** Același enunț ca în aplicația anterioară pentru baza:
 $B = \{f_1 = (1, 1, 1), f_2 = (1, 1, -1), f_3 = (1, -1, -1)\}$

Spații vectoriale euclidiene

Ex. 1. Pornind de la bază

$$B = \{f_1 = (0, 1, 1), f_2 = (1, 0, 1), f_3 = (1, 1, 0)\} \subset E_3 = (\mathbb{R}^3 / \mathbb{R}, \langle, \rangle),$$

determinați o bază ortonormală prin utilizarea ↓
{produsul
scalar
canonic}
procedurii de ortogonalizare Gram-Schmidt.

Rez. Reamintim
$$\begin{cases} e_1 = \frac{f_1}{\|f_1\|} \\ e_i = \frac{e'_i}{\|e'_i\|}, \text{ unde } e'_i = f_i - \sum_{j=1}^{i-1} \langle f_i, e_j \rangle e_j, (\forall) i = 2, 3 \end{cases}$$

$$\text{Avem: } \|f_1\| = \sqrt{0^2 + 1^2 + 1^2} = \sqrt{2}$$

$$e_1 = \frac{1}{\sqrt{2}} (0, 1, 1)$$

$$\begin{aligned} e'_2 &= f_2 - \langle f_2, e_1 \rangle e_1 = (1, 0, 1) - \frac{1}{\sqrt{2}} \cdot \frac{1}{\sqrt{2}} (0, 1, 1) = \\ &= (1, -\frac{1}{2}, \frac{1}{2}) = \frac{1}{2} (2, -1, 1) \end{aligned}$$

$$\|e'_2\| = \frac{1}{2} \sqrt{2^2 + (-1)^2 + 1^2} = \frac{\sqrt{6}}{2}$$

$$\text{Rezultă } e_2 = \frac{e'_2}{\|e'_2\|} = \frac{2}{\sqrt{6}} \cdot \frac{1}{2} (2, -1, 1) = \frac{1}{\sqrt{6}} (2, -1, 1)$$

$$\begin{aligned} e'_3 &= f_3 - \langle f_3, e_1 \rangle e_1 - \langle f_3, e_2 \rangle e_2 = \\ &= (1, 1, 0) - \frac{1}{\sqrt{2}} \cdot \frac{1}{\sqrt{2}} (0, 1, 1) - \frac{1}{\sqrt{6}} \cdot \frac{1}{\sqrt{6}} (2, -1, 1) = \\ &= (\frac{2}{3}, \frac{2}{3}, -\frac{2}{3}) = \frac{2}{3} (1, 1, -1) \end{aligned}$$

1

$$\|e_3'\| = \frac{2}{3} \sqrt{1^2 + 1^2 + (-1)^2} = \frac{2\sqrt{3}}{3}$$

$$\underline{e_3} = \frac{e_3'}{\|e_3'\|} = \frac{3}{2\sqrt{3}} \cdot \frac{2}{3} (1, 1, -1) = \underline{\frac{1}{\sqrt{3}} (1, 1, -1)}$$

Verificare: $\begin{cases} \langle e_1, e_2 \rangle = \langle e_1, e_3 \rangle = \langle e_2, e_3 \rangle = 0 \\ \|e_1\| = \|e_2\| = \|e_3\| = 1 \end{cases}$

adică: $\langle e_i, e_j \rangle = \delta_{ij}, (\forall) i, j = \overline{1, 3} \Leftrightarrow \{e_1, e_2, e_3\}$ bază ortonormată.

În concluzie, bază ortonormată obținută prin procedeu de ortonormalizare Gram-Schmidt din baza inițială $B = \{f_1, f_2, f_3\}$

este: $B' = \{e_1 = \frac{1}{\sqrt{2}}(0, 1, 1), e_2 = \frac{1}{\sqrt{6}}(2, -1, 1), e_3 = \frac{1}{\sqrt{3}}(1, 1, -1)\}$

Ex. 1. Considerăm spațiul vectorial euclidian $E_3 = (\mathbb{R}^3/\mathbb{R}, \langle \cdot, \cdot \rangle)$ și bază ortonormată B' obținută în aplicația anterioară, să se determine coordonatele unitorilor vectori în această bază:

a) $v = (1, 2, 3)$

b) $w = (-1, 1, 2) \rightarrow \boxed{\text{TEMA}}$

Rez: Considerăm scrierea vectorului v în bază B' dată:

$$v = v_1 e_1 + v_2 e_2 + v_3 e_3$$

$$\text{Atunci: } \langle v, e_1 \rangle = v_1 \langle \overbrace{e_1}^{e_1}, e_1 \rangle + v_2 \langle \overbrace{e_2}^{e_2}, e_1 \rangle + v_3 \langle \overbrace{e_3}^{e_3}, e_1 \rangle = v_1$$

$$\Rightarrow v_1 = \langle v, e_1 \rangle$$

$$\text{Analog } \Rightarrow v_2 = \langle v, e_2 \rangle$$

$$v_3 = \langle v, e_3 \rangle$$

$$\text{Deci: } v = \langle v, e_1 \rangle e_1 + \langle v, e_2 \rangle e_2 + \langle v, e_3 \rangle e_3, \text{ unde } B' = \{e_1, e_2, e_3\} \text{ bază ortonormată}$$

Calculând, obținem:

$$v_1 = \frac{5}{\sqrt{2}}, v_2 = \frac{3}{\sqrt{6}}, v_3 = 0$$

$$\text{Deci: } [v]_{\mathcal{B}_1} = \left(\frac{5}{\sqrt{2}}, \frac{3}{\sqrt{6}}, 0 \right)$$

A₁ În spațiul vectorial euclidian $E_3 = (\mathbb{R}^3/\mathbb{R}, \langle \cdot, \cdot \rangle)$

se consideră vectorii $f_1 = (2, 2, 1)$ și
 $f_2 = (-2, -1, 2)$.

$\uparrow$
 $\{ \text{produsul scalar} \}$
canonic

a) Calculați $\|f_1\|$, $\|f_2\|$ și unghiul dintre f_1 și f_2 .

b) Determinați un vector nenul $f_3 \in E_3$ a.c. f_3 să fie perpendicular pe f_1 și f_2 .

c) Pentru f_3 obținut la punctul (b), ortonomizați sistemul $\{f_1, f_2, f_3\}$ prin procedeeul de ortonomalizare Gram-Schmidt.

Rez: a) $\|f_1\| = \sqrt{2^2 + 2^2 + 1^2} = 3$

$$\|f_2\| = \sqrt{(-2)^2 + (-1)^2 + 2^2} = 3$$

Not: $\theta = \angle(f_1, f_2)$

$$\text{Aten: } \cos \theta = \frac{\langle f_1, f_2 \rangle}{\|f_1\| \|f_2\|} = -\frac{4}{9} \Rightarrow \theta = \arccos\left(-\frac{4}{9}\right) \\ = \pi - \arccos\left(\frac{4}{9}\right)$$

b) Fie $f_3 = (\alpha, \beta, \gamma) \in E_3$ a.c. $\begin{cases} f_3 \perp f_1 \\ f_3 \perp f_2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \langle f_3, f_1 \rangle = 0 \\ \langle f_3, f_2 \rangle = 0 \end{cases}$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 2\alpha + 2\beta + \gamma = 0 \\ -2\alpha - \beta + 2\gamma = 0 \end{cases}$$

$$A = \begin{pmatrix} 2 & 2 & 1 \\ -2 & -1 & 2 \end{pmatrix}, \Delta_A = \begin{vmatrix} 2 & 2 \\ -2 & -1 \end{vmatrix} = 2 \neq 0 \Rightarrow$$

$$\text{r} A = 2$$

α, β nec. principale
 $\gamma = \lambda, \lambda \in \mathbb{R}$
nec. secundare

Rezolvăm sistemul:

$$\begin{cases} 2\alpha + 2\beta = -\lambda \\ -2\alpha - \beta = -2\lambda \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = -3\lambda \\ \alpha = \frac{5}{2}\lambda \\ \gamma = \lambda, \lambda \in \mathbb{R} \end{cases}$$

$$\Rightarrow f_3 = \lambda \left(\frac{5}{2}, -3, 1 \right), \lambda \in \mathbb{R}^* \text{ (deoarece } f_3 \neq 0_{\mathbb{R}^3} \text{)}$$

Așadar, determinarea lui f_3 nu este unică.

Luăm $\lambda = 2 \Rightarrow f_3 = (5, -6, 2)$
 (pentru ușurința
 rezolvării apl. la pct. c)

c) TEMA Ortonormăm sistemul:

$$\{f_1 = (2, 2, 1), f_2 = (-2, -1, 2), f_3 = (5, -6, 2)\}$$

prin P.O.G-S.

Obs $\langle f_1, f_3 \rangle = \langle f_2, f_3 \rangle = 0$ (asa a fost construit f_3)

$\Rightarrow$ raționament simplificat.

Apl. Fie spațiul vectorial euclidian $E_3 = (\mathbb{R}^3/\mathbb{R}, \langle, \rangle)$

Determinăm suplimentul ortogonal al unitorilor subspații vectoriale:

a) $U = \langle \underbrace{(0, 0, 1)}_{u_1}, \underbrace{(1, 1, 0)}_{u_2} \rangle = \text{Sp}\{u_1, u_2\}$

b) $V = \langle \underbrace{(1, 2, 3)}_{v_1} \rangle = \text{Sp}\{v_1\}$

Rez: Reamintim: Fie $(E/\mathbb{R}, \langle, \rangle)$ sp. vectorial euclidian

$$U \subset E$$

subspațiu vectorial

↓
 produsul
 scalar
 canonic

$$U^\perp = \{y \in E / y \perp x, (\forall) x \in U\}$$

↓

s.n. complementul ortogonal al lui U

Dacă $U \oplus U^\perp = E \Rightarrow U^\perp$ s.n. complementul ortogonal al lui U .

[P] $(\forall) U \subset E \Rightarrow (\exists)!$ complementul ortogonal $U^\perp$
subsp. vectorial

Revenim la rezolvarea aplicației date:

$$a) U^\perp = \{y \in \mathbb{R}^3 / y \perp x, (\forall) x \in U\}$$

$$B = \{u_1, u_2\} \subset U$$

bază

E suficient să verificăm rel. pe bază:

$$\text{Fie } y = (y_1, y_2, y_3) \in \mathbb{R}^3 \text{ at } \begin{cases} y \perp u_1 \\ y \perp u_2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \langle y, u_1 \rangle = 0 \\ \langle y, u_2 \rangle = 0 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} y_3 = 0 \\ y_1 + y_2 = 0 \end{cases}$$

$$A = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, \Delta_A = \begin{vmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{vmatrix} = -1 \neq 0 \Rightarrow \text{rang } A = 2$$

$$\Rightarrow y_2, y_3 \text{ nec. principale}$$

$$y_1 = \lambda, \lambda \in \mathbb{R} \text{ nec. secundare}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} y_1 = \lambda \\ y_2 = -\lambda \\ y_3 = 0 \end{cases}, \lambda \in \mathbb{R}$$

$$\text{Deci } y = \lambda(1, -1, 0), \lambda \in \mathbb{R}$$

$$U^\perp = \{\lambda(1, -1, 0) / \lambda \in \mathbb{R}\} = \langle (1, -1, 0) \rangle$$

↳ complementul ortogonal al lui U (ssp. rect. 1-dimensional)

$$b) V^\perp = \{y \in \mathbb{R}^3 / y \perp x, (\forall) x \in V\}$$

$$B = \{v\} \subset V$$

bază

$$\text{Fie } y = (y_1, y_2, y_3) \in \mathbb{R}^3 \text{ c. } y \perp v \Leftrightarrow \langle y, v \rangle = 0$$

$$\Leftrightarrow y_1 + 2y_2 + 3y_3 = 0$$

$$\text{Deci: } V^\perp = \{y \in \mathbb{R}^3 / y_1 + 2y_2 + 3y_3 = 0\}$$

$\downarrow$
 (y_1, y_2, y_3)

supl. ortogonal al lui V (este un ssp. vectorial 2-dimensional)

Exm. Acelozi enunt, ca în aplicația anterioară pentru:

$$a) U = \langle (1, 2, 1), (1, -1, 2) \rangle$$

$$b) V = \langle (2, -3, 1) \rangle$$

Ap. Fie spațiul vectorial euclidian $E_3 = (\mathbb{R}^3 / \mathbb{R}, \langle, \rangle)_{p.s.c.}$,

$$B_0 = \{e_1, e_2, e_3\} \subset E_3$$

bază canonică

Stabilitate: dacă matricele aplicațiilor liniare sunt transformări ortogonale.

$$a) T: E_3 \rightarrow E_3,$$

$$\begin{cases} T(e_1) = e_1 \\ T(e_2) = \frac{1}{2}e_2 + \frac{\sqrt{3}}{2}e_3 \\ T(e_3) = -\frac{\sqrt{3}}{2}e_2 + \frac{1}{2}e_3 \end{cases}$$

$$b) T: E_3 \rightarrow E_3,$$

$$\begin{cases} T(e_1) = e_1 + e_2 \\ T(e_2) = e_2 + e_3 \\ T(e_3) = e_3 + e_1 \end{cases}$$

TEMA

$$c) T: E_3 \rightarrow E_3,$$

$$\begin{cases} T(e_1) = \frac{2}{3}e_1 + \frac{2}{3}e_2 - \frac{1}{3}e_3 \\ T(e_2) = \frac{2}{3}e_1 - \frac{1}{3}e_2 + \frac{2}{3}e_3 \\ T(e_3) = -\frac{1}{3}e_1 + \frac{2}{3}e_2 + \frac{2}{3}e_3 \end{cases}$$

Rez. **Th** Un endomorfism $T: E \rightarrow E$ este transf. ortogonală

$\Leftrightarrow$ A - matricea sa asociată într-un reper ortonormat este matrică ortogonală (i.e. ${}^t A \cdot A = I_n$, dim $E = n$)

Rez: a) $B_0 = \{e_1, e_2, e_3\} \subset \mathbb{E}_3$

$b_i \in \mathbb{E}_3$ ortonormate ($\langle e_i, e_j \rangle = \delta_{ij}, (\forall) i, j = \overline{1,3}$)

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & \frac{1}{2} & -\frac{\sqrt{3}}{2} \\ 0 & \frac{\sqrt{3}}{2} & \frac{1}{2} \end{pmatrix} \rightarrow \text{m. asoc. endomorf. } T \text{ în raport cu}$$

baze canonice B_0 .

Avem: ${}^t A \cdot A = I_3 \Rightarrow A$ m. ortogonale

Deci: T este transf. ortogonale (mai exact, o rotație de $\pm \frac{\pi}{3}$, în jurul axei Ox)

b) Raționament analog!

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \rightarrow \text{m. asoc. endom. } T \text{ în raport cu}$$

baze canonice B_0 .

Dar: ${}^t A \cdot A \neq I_3 \Rightarrow A$ nu este m. ortogonale

$\Rightarrow T$ nu este transf. ortogonale (în schimb este o transf. ciclică)

Aducerea unei forme pătratice la o formă canonică

$\rightarrow$ Metode transformărilor ortogonale (sau metoda valorilor proprii)

— constă în determinarea valorilor proprii ale matricii A_B

(pentru că aceasta este simetrică $\Rightarrow$ toate valorile proprii vor fi reale)

Atunci, în bază B' formată din vectori proprii ortonormate

(prin P.O. G-S) Q are formă canonică univariată:

$$Q(x) = \lambda_1 (x'_1)^2 + \lambda_2 (x'_2)^2 + \dots + \lambda_n (x'_n)^2 \quad \text{unde } x = (x'_1, x'_2, \dots, x'_n)$$

[4] 'coord. în bază B' .

Ex 1 Fie forma pătratică $Q: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}$,

$$Q(x) = x_1^2 + 2x_2^2 + 3x_3^2 - 4x_1x_2 - 4x_2x_3, (\forall) x = (x_1, x_2, x_3) \in \mathbb{R}^3$$

Să se aducă Q la o formă canonică utilizând:

a) metoda Gauss

b) metoda Jacobi

c) metoda transf. ortogonale

Rez: $A = \begin{pmatrix} 1 & -2 & 0 \\ -2 & 2 & -2 \\ 0 & -2 & 3 \end{pmatrix} \rightarrow$ m. asoc. f.p. Q în raport cu baza canonică $B_0 = \{e_1, e_2, e_3\} \subset \mathbb{R}^3$

a) $Q(x) = (x_1 - 2x_2)^2 - 2x_2^2 + 3x_3^2 - 4x_2x_3 = (x_1 - 2x_2)^2 - 2(x_2^2 + 2x_2x_3) + 3x_3^2$

$$= (x_1 - 2x_2)^2 - 2(x_2 + x_3)^2 + 5x_3^2 = (x_1')^2 - 2(x_2')^2 + 5(x_3')^2$$

sch. de coordonate $\begin{cases} x_1' = x_1 - 2x_2 \\ x_2' = x_2 + x_3 \\ x_3' = x_3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = x_1' + 2x_2' - 2x_3' \\ x_2 = x_2' - x_3' \\ x_3 = x_3' \end{cases}$

$$A' = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & -2 & 0 \\ 0 & 0 & 5 \end{pmatrix} \rightarrow \text{m. asoc. f.p. } Q \text{ în raport cu baza } B'$$

$C = \begin{pmatrix} 1 & 2 & -3 \\ 0 & 1 & -1 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}, B' = \{e_1' = (1, 0, 0), e_2' = (2, 1, 0), e_3' = (-3, -1, 1)\}$
m. de trecere de la baza B_0 la B'

b) $\begin{cases} \Delta_1 = 1 \neq 0 \\ \Delta_2 = \begin{vmatrix} 1 & -2 \\ -2 & 2 \end{vmatrix} = -2 \neq 0 \\ \Delta_3 = \det A = -10 \neq 0 \end{cases} \quad \Delta_i \neq 0, (\forall) i = \overline{1, 3}$

$$\Rightarrow Q(x) = \frac{1}{\Delta_1} (x_1')^2 + \frac{\Delta_1}{\Delta_2} (x_2')^2 + \frac{\Delta_2}{\Delta_3} (x_3')^2$$

$$Q(x) = (x_1')^2 - \frac{1}{2}(x_2')^2 + \frac{1}{5}(x_3')^2, (\forall) x = (x_1', x_2', x_3') \in \mathbb{R}^3$$

la coord. în raport cu noua bază B'

c) Metode transf. ortogonale

Determinăm valorile proprii coresp. lui A

Polinomul caracteristic este $P(\lambda) = -(\lambda+1)(\lambda-2)(\lambda-5)$

$$\text{Ec. caract. : } P(\lambda) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \lambda_1 = -1 \\ \lambda_2 = 2 \\ \lambda_3 = 5 \end{cases} \text{ valori proprii}$$

Subspațiile proprii:

$$V_{\lambda_1} = \left\{ \alpha \underbrace{(2, 2, 1)}_{v_1} / \alpha \in \mathbb{R} \right\} = \{ \alpha v_1 / \alpha \in \mathbb{R} \}$$

$$V_{\lambda_2} = \left\{ \beta \underbrace{(-2, 1, 2)}_{v_2} / \beta \in \mathbb{R} \right\} = \{ \beta v_2 / \beta \in \mathbb{R} \}$$

$$V_{\lambda_3} = \left\{ \gamma \underbrace{(1, -2, 2)}_{v_3} / \gamma \in \mathbb{R} \right\} = \{ \gamma v_3 / \gamma \in \mathbb{R} \}$$

$$B = \{ v_1, v_2, v_3 \}$$

bază ortogonală (i.e. $\langle v_i, v_j \rangle = 0, (\forall) 1 \leq i \neq j \leq 3$)

$$\text{P.O. 6-5} \Rightarrow B' = \left\{ \frac{v_1}{\|v_1\|}, \frac{v_2}{\|v_2\|}, \frac{v_3}{\|v_3\|} \right\} = \left\{ \frac{1}{3}(2, 2, 1), \frac{1}{3}(-2, 1, 2), \frac{1}{3}(1, -2, 2) \right\}$$

bază ortonormală

$$\text{Avem : } Q(x) = \lambda_1 (x'_1)^2 + \lambda_2 (x'_2)^2 + \lambda_3 (x'_3)^2 \\ = \underline{-(x'_1)^2 + 2(x'_2)^2 + 5(x'_3)^2}, \text{ unde } x = (x'_1, x'_2, x'_3)$$

Signature f. pătratică se conservă,
indiferent de metode folosite pt. aducerea la
o formă canonică.

$$\underline{\text{sgn}(Q)} = p - 2 = 2 - 1 = 1$$

nr. termeni pozitivi
nr. termeni negativi

concl. lui x în raport
cu baza ortonormală B'
formată din vectori proprii

TEMA Acelozi amint, ca în apl. precedentă
pentru forma pătratică $Q: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}$,
 $Q(x) = 3x_1^2 + 4x_2^2 + 5x_3^2 + 4x_1x_2 - 4x_2x_3, (\forall) x = (x_1, x_2, x_3) \in \mathbb{R}^3$